

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

FJERDE RÆKKE FEM OG TREDIVTE BIND

TREDIE HÆFTE

COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4ME SÉRIE TOME 35 3ME LIVRAISON

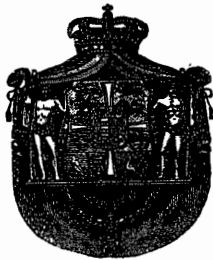
HØSTENS UDFALD I DANMARK 1910

FÖRELÖBIG REDEGÖRELSE

CARACTÈRE DE LA RÉCOLTE EN DANEMARK 1910

UDGIVET AF STATENS STATISTISKE BUREAU

PUBLIÉ PAR LE BUREAU DE STATISTIQUE DE L'ÉTAT

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1910

Udgivet i November 1910.

Som sædvanlig har Bureauet gennem Amterne indhentet Oplysninger om Aarets Høstudbytte, saaledes som dette frembyder sig for et foreløbigt Skøn. I de to første Afsnit af nærværende Redegørelse gives, paa samme Maade som de foregaaende Aar, en paa Grundlag af Maanedsoversigterne fra Meteorologisk Institut samt Beretninger i landøkonomiske Fagskrifter udarbejdet Fremstilling af Landbrugsaarets Vejrforhold og disses Indvirkning paa de forskellige Afgrøder. Selve Resultaterne af Amternes Indberetninger findes gengivne i Tabellen Side 22 med de dertil knyttede Bemærkninger (Afsnit 3).

1. Klimatiske Forhold.

Efteraaret begyndte med en meget mild Oktober, idet Maanedens Middeltemperatur var $2,9^{\circ}$ over Normalen paa Landbohøjskolen og $2,5^{\circ}$ over Normalen i Tarm¹⁾. Det var begge Steder gennemgaaende fra Dag til Dag, at Temperaturen laa over det normale, og af Aarrækken siden 1861 har kun et Aar frembudt en mildere Oktober. I Modsætning hertil var November koldere end normalt. Baade for Landbohøjskolen og Tarm var Maanedens Middeltemperatur $1,5^{\circ}$ under Normalen; dette skyldtes en meget kold Periode fra 12. til 25. med mange Frostdage, paa hvilke Temperaturen gik ned indtil -16° . December var atter mildere med henholdsvis $1,3^{\circ}$ og $0,4^{\circ}$ over det normale og med kun halvt saa mange Frostdage som November. De følgende Vintermaaneder udmærkede sig i samme Retning, idet Middeltemperaturerne i Januar og Februar var henholdsvis $1,5^{\circ}$ og $2,0^{\circ}$ over den

¹⁾ Samtlige Temperaturangivelser ere i Grader Celsius.

sædvanlige og i Marts endog $2,4^{\circ}$ derover. Det mildere Vejr var i de tre Maaneder kun een Gang afbrudt af en Periode, der er betegnet som «for kold», nemlig i tredje Tidøgn af Januar. — Vinterhalvaarets Frostperioder var, i Overensstemmelse med Vinterens milde Forløb, kun lidet fremtrædende og indskrænkede sig i Hovedsagen til de alt nævnte i November og Januar. — Snelæg var derimod ret hyppige, i November fra 13. til 19. og 22. til 24., i December fra 18. til 23.; den betydeligste Sneperiode faldt dog i de to første Maaneder af 1910; fra 19. Januar indtil ind i Februar var Jorden mere eller mindre snedækket. Marts havde kun een Dag med Snelæg. — Nedbøren i Vinterhalvaaret 1909—10 var, ganske modsat det nærmest foregaaende Aar, i Hovedsagen meget rigelig. Herfra maa dog undtages Lolland-Falster og tildels Bornholm, begge Landsdele fik kun en ringe Del over Normalen. Paa Sjælland fik Københavns Amt rigeligst, nemlig 80 mm over det normale, hvilket er $\frac{1}{3}$ mere end sædvanligt, Sorø Amt fik mindst med $\frac{1}{3}$ over det normale. Den fynske Øgruppe fik 90—100 mm over Landsdelens Middeldnbør. Paa Halvøen fik Vejle Amt og de tre vestlige Amter (Ribe, Ringkøbing og Thisted) tæt op ved 150 mm over Normalen. For hele Jylland var Nedbøren mere end en Tredjedel over det sædvanlige. Hertil maa endvidere bemærkes, at dette navnlig skyldtes Nedbøren i December, Januar og Februar med disse Maaneders Snefald; thi Vinterhalvaarets sidste Maaned gav navnlig Øerne en ringe Nedbør, saaledes fik Lolland-Falster kun 5 mm og Fyn ca. 15 mm, medens Jylland som Helhed fik 20—30 mm eller tæt op ved Normalen.

I April fortsattes det milde Vejr, idet Maanedens Middeltvarme laa ca. 1° over Normalen. Det var de to første Tidøgn, dette skyldtes; thi i det sidste Tidøgn faldt Temperaturen ret betydeligt og laa $1-2^{\circ}$ under den normale. — Temperaturforholdene i Maj—August ses af vedføjede Tabel. Det fremgaar heraf, at de fire Maaneders Middeltvarme gennemgaaende laa over Normalen, men det var i Hovedsagen de to første Maaneder, og da særlig Juni, det skyldtes, at Middeltallet hævede sig væsentligt over det sædvanlige.

Middelvarmen i ° C. paa forskellige Stationer i Maj—August 1910
og efter 40 Aars Maalinger (1861—1900).

	Maj		Juni		Juli		August		Maj—August	
	1910	Normalen	1910	Normalen	1910	Normalen	1910	Normalen	1910	Normalen
Hjørring	9,5	9,5	15,4	14,0	15,4	15,4	15,0	15,0	13,8	13,5
Herning	12,4	9,8	17,3	14,0	17,1	15,2	15,9	14,8	15,7	13,5
Ryslinge	11,4	10,0	15,9	14,1	16,0	15,7	15,8	15,2	14,8	13,8
Landbohejsk. . .	12,0	10,6	16,9	15,2	17,1	16,7	16,6	16,0	15,7	14,6
Orebygaard . . .	11,1	11,1	17,0	15,2	17,1	17,1	16,4	16,4	15,4	15,0
Hele Landet. . .	11,5	10,2	16,0	14,5	16,3	16,0	16,0	15,6	15,0	14,1

Nedbøren i Sommerhalvaaret var som Helhed over den normale. I April var Nedbøren stor, især i det nordlige Sjælland (Holbæk og Frederiksborg Amter), der fik mere end det dobbelte af Normalen; Vestjylland, Svendborg og Maribo Amter fik mindst, men dog 15—20 mm over det normale. Nedbøren faldt jævnt fordelt over hele Maanedens. I Maj var Nedbøren mere uens; den østlige Del af Frederiksborg Amt fik saaledes ca. 60 mm, medens det sydøstlige Sjælland og Fyn kun fik Halvdelen deraf. Vendsyssel fik over den normale Nedbør, men iøvrigt fik største Delen af Landet under Normalen; Regnen faldt endvidere noget spredt, idet Maanedens varme Periode fra 11. til 26. gennemgaaende var uden Nedbør. Om Nedbørsforholdene i Juni—August henvises til omstaaende Tabel. Det fremgaar heraf, at Nedbøren i de tre Sommermaaneder var over den normale, nemlig for Landet som Helhed 244 mm mod normalt 183 mm. Men hertil maa bemærkes, at Nedbøren i Forsommeren — den Tid af Aaret da den har størst Betydning — ikke var særlig stor, og navnlig ikke i Forhold til den høje Dagvarme, der kendetegnede Temperaturforholdene i Maj og Juni Maaneder. Nedbøren fordelte sig endvidere i Juni ret uensartet, saaledes som det fremgaar af den tabellariske Oversigt, idet f. Eks. Frederiksborg Amt fik under det halve af Vejle Amts Nedbør. Undersøger man Nedbørsforholdene mere lokalt,

Oversigt over Nedbøren i Millimeter i Juni, Juli og August.

Nedbøren i	1910				Juni—August tilsammen		
	Juni	Juli	August	Til- sam- men	1909	1908	1861—85
Københavns Amt	47,1	67,0	70,9	185,0	154	177	185
Frederiksborg —	38,7	61,8	83,1	183,6	162	173	190
Holbæk —	43,7	70,5	78,2	192,4	141	181	168
Sorø —	55,1	75,0	84,6	214,7	161	185	175
Præstø —	71,8	88,3	84,3	244,4	168	189	181
Bornholms —	46,7	78,5	103,7	228,9	156	182	161
Maribo —	71,8	76,2	78,8	226,8	167	190	168
Svendborg —	78,0	74,9	109,6	262,5	179	202	200
Odense —	86,8	79,0	98,4	264,2	176	181	183
Vejle —	88,2	74,0	118,8	281,0	163	219	204
Aarhus —	59,6	71,3	129,7	260,6	192	160	200
Randers —	43,8	83,4	125,3	252,5	166	160	187
Aalborg —	51,5	75,9	151,4	278,8	187	133	184
Hjørring —	66,5	46,6	149,0	262,1	171	146	179
Thisted —	56,0	67,8	159,8	283,6	222	155	201
Viborg —	60,9	70,9	143,5	275,3	186	175	189
Ringkøbing —	69,7	76,5	136,7	282,9	219	183	203
Ribe —	70,4	83,4	113,8	267,6	259	242	210
Gennemsn. f. hele Landet	64	73	107	244	179	179	183
Middelnedbør for hele Landet efter lagtagelserne 1861—85 . . .	47	66	70	183	—	—	—

finder man endnu større Uensartetheder; saaledes kan det nævnes, at medens det østlige Fyn og de nærmest liggende Dele af Vejle Amt noterede 100—122 mm, var der Stationer i Nordsjælland og det vestlige Vendsyssel, der kun maalte ca. 30 mm. I August var Nedbøren derimod betydelig over Normalen i sin Helhed, men den fordelte sig meget uensartet over Landet. Det nordlige Sjælland fik ikke meget over Normalen, Københavns Amt fik mindst og ikke over den sædvanlige Nedbør, medens Aalborg og Thisted Amter fik ca. 80 mm over Normalen eller omtrent dobbelt saa meget som Sjælland.

I September holdt Temperaturen sig gennemsnitlig noget over den normale, men dog kun i ringe Grad og mest i Landets

vestlige Dele (i Tarm $0,5^\circ$ over Normalen). Maaneden var med Hensyn til Nedbørsforholdene afvigende fra det sædvanlige. Medens der normalt i September Maaned falder en Regnmængde af 64—80 mm i de forskellige Amter, var Nedbøren i Aar langt mindre (fra 25 mm i Holbæk Amt til 48 mm i Københavns Amt). Imidlertid maa dog herfra undtages Bornholm, hvor der faldt 115 mm, medens den normale Nedbør her er 67 mm. Siden 1868 har denne Landsdel dog 5 Gange haft en lige saa betydelig Nedbør i September Maaned, nemlig i Aarene 1872, 1873, 1876, 1880 og 1899.

2. Landbrugsforholdene i Almindelighed.

Høsten 1909 blev ligesom de to forudgaaende Aars Høst sent afsluttet, saaledes at megen Sæd først blev indhøstet en Del ind i det her omhandlede Landbrugsaar. Som Følge heraf faldt Vinterkornets Udsaaning meget sent; Beretningerne af 6. Oktober fremhæver saaledes, at Saaningen fremdeles skrider smaat fremad, og først 20. Oktober forlyder det, at Arbejdet hermed i Hovedsagen er afsluttet; men dette er ca. en Maaned senere end normalt. Det først saaede Korn blev baaret godt frem af Oktober Maanedes særlig gunstige Forhold; paa den sent saaede Sæd, der fik langt ringere Førstebetingelser, maatte den milde Vinter bøde paa den sene Udsæd. Udviklingen blev dog efterhaanden tilfredstillende, og i Hovedsagen var den ret normal ved Foraarets Komme. — For Efteraarets andet store Arbejde, Roernes Optagning og Hjemkørsel var Aarstidens Vejrforhold ikke saa gunstige. Sent blev Arbejdet i Regelen paabegyndt, og den tidlig indtraadte og ret alvorlige Frostperiode i November forvoldte megen Skade paa Udbyttet og Afbræk i Arbejdet, ligesom den derefter følgende store Nedbør besværliggjorde Hjemkørselen i høj Grad. — Om selve Efteraarsarbejdet ved Stubpløjning og Jordbehandling m. v. til den kommende Foraarssæd gælder det samme. Disse Arbejder blev sent paabegyndte, ligesom den omhandlede Frostperiode med den efterfølgende betydelige Nedbør yderligere forhaalede Arbejdet og vanskeliggjorde dets gode Udførelse. Ved Aarsskiftet var endnu megen Pløjning tilbage; særlig var det Pløjning af Stubmarkerne og

Røejordens Behandling, hvormed man maatte fortsætte Vintermaanederne igennem, naar Forholdene tillod det. Men her øvede Snelæget og den store Nedbør deres uheldige Indflydelse paa Arbejdets Fremme. Endnu ind i Marts hedder det, at Plejning fremdeles er umulig; men i Midten af Maaneden bedre Forholdene sig betydeligt, saaledes at man i Marts Maanedes Slutning stod beredt til at paabegynde Foraarsarbejderne straks efter Paaskehelligdagene, der i Aar faldt tidligt.

Foraarsarbejdernes tidlige Paabegyndelse blev i høj Grad begunstiget af foraarsagtigt Vejr i April. Uagtet Nedbøren var rigelig, voldte dette ikke væsentlige Ulemper for Jordbehandlingen; thi Marts Maaned havde været meget tør. Allerede 6. April indgik mange Beretninger om afsluttet Saaning af Vaarkornet, saaledes fra Lolland-Falster og Møen, medens man særlig i Jylland holdt sig tilbage paa Grund af Nattefrost, uagtet Jorden ogsaa der var tjenlig til at modtage Udsæden. I Landets sydligste og østligste Egne faldt Vaarsædens Lægning ca. en Maaned tidligere end i 1909, i de sildigere Egne derimod ikke stort før end normalt. Som Følge af, at Vinteren forløb uden væsentlig Frost, men med en stor Nedbør og den dermed følgende ugunstige Udførelse af Jordens Førstebehandling, var Jorden gennemgaaende tung og død at behandle ved Vaarsædens Lægning; det tørre, solrige Vejr i Forbindelse med en rigeligere Bearbejdelse end sædvanlig bødede noget herpaa; men selve Jordlagets fysiske Tilstand blev dog den samme. Dette Forhold fik uden Tvivl senere væsentlig Betydning, ved at Vegetationen blev mindre modstandsdygtig over for Juni Maanedes solvarme Periode. Vinteren gav jo en stor Nedbør, men denne har næppe kunnet udnyttes i tilstrækkelig Grad, fordi Jordlaget i mindre stærkt kultiverede Agerbrug ikke var tilstrækkelig porøst. — April Maanedes to første Tidøgn bragte varmt Vejr, der kom den første Udsæd til Gode; men derefter fulgte to andre Tidøgn til ca. 10. Maj, der havde lave Temperaturer og ret jævnlig Nattefrost, hvorfor Udviklingen foregik langsomt. Derefter fulgte en lang, meget solvarm Periode, saa at Beretningerne 1. Juni lød paa, at Vegetationen var usædvanlig langt fremme;

men med Hensyn til Frodigheden udtalte man sig dog ret forbedent. 22. Juni sukkede man stærkt efter en blødende Regn, thi efter den langvarige, stærke Solvarme var særlig de lettere Jorder stærkt udtørrede, og Græsmarkerne ofte afsvedne. Paa de bedre Jorder tegnede Afgrøderne dog endnu ret godt, særlig i de tidlige Egne. Efter Regnen i Juni Maanedes Slutning bedredes Udsigterne, men man var dog paa det rene med, at Aaret ikke vilde give en stærkt fyldende Høst; thi Straaet var kort efter Skridningen. Nedbøren var kommen vel sent; paa gode Jorder gjorde man dog Regning paa en Høst over den normale, men paa ringere Jorder ventede man under Middelhøst.

I August Maanedes første Dage var Høsten i fuld Gang. Mejnningen foregik ualmindelig let for Maskinerne, thi Sæden stod overalt ret op uden Lejesæd. I tidlige Avlsbrug kom Rugen og det Gradede Byg hurtigt og fortrinligt i Hus. Men anderledes var det, hvor man var senere paa Færde, thi en Uge ind i August indtraf regnfuldt og i nogle Egne endog meget regnfuldt Vejr, der vedvarede til Slutningen af Maanedens andet Tidøgn. 24. August var Høsten paa de sydlige Øer overalt meget nær sin Afslutning og mange vare færdige dermed; men i Nordjylland stod endnu den 7. September største Delen af Vaarsæden ude, medens Vejret paany var uroligt, og her ligesom mange Steder i Landets øvrige Egne blev det sidste Korn ikke indbjerget før end efter 21. September, fra hvilket Tidspunkt det blev fortrinligt Høstvejr.

Af Aarets Vintersædafgrøder har Hveden haft de bedste Betingelser. Hovedhøsten heraf falder som bekendt i Landets sydligste Egne og her faldt Udsæden nogenlunde rettidigt; Vinteren var mild og Sommeren solvarm, hvad der er af stor Betydning for et godt Kærneudbytte. Afgrøden blev ogsaa bragt i Hus i god Tilstand. — Rugen var oftere end Hveden saaet for sent, og selv om Vinteren ogsaa for denne Afgrøde var gunstig, blev Plantebestanden hyppig noget tynd. Rugen blomstrede tidligt under fortrinlige Vilkaar i Juni Maanedes første Halvdel, men uagtet Høsten,

trods den sene Udsæd, begyndte tidligt, blev en stor Del Rug først indbjerget efter Regnperioden i August Maanedes første Halvdel. — Vaarsæden blev som Regel saaet tidligt, hvad der vel i og for sig var en Fordel i de østlige og sydlige Egne, men dog kunde den tidlige Saaning ikke fuldt opveje Følgerne af de lidet gunstige Betingelser for Jordbehandlingen. Og i de vestlige Dele af Landet havde netop den tidligt saaede Vaarsæd mindst Modstandskraft overfor Forsommerens Tørke. Af de to Vaarsædarter er Bygget den, der udviklede sig bedst. Havren er tilmed den Afgrøde, der sidst blev indbjerget og derfor den, der led mest under den sildige Høstperiodes regnfulde Vejrr.

Rodfrugterne blev, især paa Øerne, lagte tidligt; sporadisk forekom Klager over Angreb af Jordlopper, men Udviklingen foregik iøvrigt som Helhed uden væsentlig Ødelæggelse af Plantebestanden. 8. Juni ansaa man den første Udtynding for afsluttet, og Forsommerens varme, tørre Vejrr lettede Renholdelsen i høj Grad, ligesom disse Planter ved deres dybtgaaende Pælerødder bedre end Kornafgrøderne modstod den varme Periodes udtørrende Vejrrlig.

Kløver- og Græsmarkernes Plantebestand var særdeles lovende i Efteraaret 1909; Vinteren forløb gunstigt og uden væsentlige Klager over Ødelæggelser ved «Snesimmel», hvilket iøvrigt laa nær efter Vejrrforholdene med de hyppige Snelæg. Ved Foraarets Komme nærrede man derfor endog store Forventninger til Høafgrøden, thi Plantedækket var særdeles rigeligt. Imidlertid blev Væksten hæmmet i den kolde Periode i Maj Maanedes Begyndelse, og den derefter følgende stærke Varme fremdrev Blomstringen, saa at Afgrøden hurtigt blev tjenlig til Slaaning. Kløverhøsten faldt derved tidligt, og meget Hø blev indbjerget i fortrinlig Stand inden Regnen, men det kvantitative Udbytte var mange Steder, især paa Øerne, forholdsvis lille. Hvor Kløverhøsten faldt senere, tog Kvaliteten en Del Skade, men her var Mængdeudbyttet bedre. Græsningsforholdene var som Helhed gode i alle Landets bedre Egne. Græsset kom tidligt frem, saa at Besætningerne kom paa Græs først i Maj. Solvarmen i Juni bevirkede en betænkelig Standsning i Planternes fornyede Vækst; paa sandede Jorder blev Plantedækket

endog helt afsvedet. Først efter Regnen i Juli kom der atter Fart i Græssets Vækst, og paa alle gode Jorder var Græsvæksten senere og til langt ud paa Efteraaret endog særdeles frodig.

I Henhold til det foregaaende kan Høstaaret 1910 karakteriseres saaledes:

En varm Oktober efterfulgtes af en ret følelig Frostperiode i November, hvorefter Vinteren forløb mildt med stor Nedbør og betydeligt Snelæg. Vintersæden blev sent saaet, men stod dog Vinteren godt igennem. Foraaret kom tidligt, og Vaarsæden blev i Landets sydlige og østlige Egne saaet meget tidligt. Jorden var imidlertid tung og ubekvem. Stærk Solvarme uden tilstrækkelig Nedbør i en stor Del af Sommeren fremdrev Planternes Udvikling mere end ønskeligt, og Skridningen foregik, inden Straaet havde naaet normal Udvikling. Rodfrugterne, som bedre end Sæd-afgrøderne modstod det tørre Vejr, udviklede sig tilfredsstillende. Høhøsten blev ikke stor, men gennemgaaende af god Kvalitet. Græsningen begyndte tidligt, men blev noget sparsom i den tørre Tid, indtil der kom rigeligere Regn i Juli og August. Sædhøsten begyndte tidligt, men trak dog mange Steder længe ud, og Sæden tog en Del Skade paa Grund af uroligt Vejr i August og September.

3. Amternes Høstberetninger.

Om Høstaaret i Almindelighed og om de enkelte Afgrøder har Bureauet fra Amterne modtaget en Række Udtalelser, hvoraf man skal anføre følgende:

Københavns Amt: Ifølge de indkomne Beretninger maa Høsten i Københavns Amt karakteriseres som værende over Middelhøst for Vintersædens Vedkommende, og dette gælder baade Kvantiteten og end mere Kvaliteten. Vaarsæden derimod har været under Middelhøst, hvad Mængdeudbyttet angaar, medens Kvaliteten ligesom for Vintersæden ligger over det normale. For samtlige Rodfrugter har Udbyttet været ikke lidt over Middelhøst, og dette gælder baade Mængde og Godhed. Høhøsten gav kun Middelhøst saavel for Ager som Eng, hvad Mængdeudbyttet angaar, medens Kvaliteten laa noget derover. Sommergræsningen har gennemgaaende været meget god. —

Vejrforholdene vare i Foraaret meget gunstige, men derefter fulgte lange regnløse eller næsten regnløse Perioder (fra 11. til 29. Maj, fra 2. til 23. Juni og endelig fra 10. til 21. Juli), der trykkede Foraarsafgrøderne føleligt, medens det varme og tørre Vejr paa den anden Side var særdeles heldigt for Vintersædens Skridning og Blomstring. Det var da særlig Foraarskornet, der led under Tørken; det fik et Knæk, som det overhovedet ikke forvandt, og navnlig blev Halmudbyttet meget knapt. Høet fylder ikke stærkt og en Del deraf led betydeligt i Regnperioden i Slutningen af Juni og Begyndelsen af Juli. Sidste Tidøgn af August og første Tidøgn af September bragte endvidere meget ustadigt Vejr, der skadede den Sæd, der paa det Tidspunkt ikke var indbjerget; navnlig var dette Tilfældet med Havre, Byg og Blandsæd. Der er derved forvoldt et ikke ringe Tab for adskillige Landmænd, idet Sæden mange Steder spirede i Hobene, og Straa saavel som Kærne blev mørkt. Høsten faldt imidlertid tidligt og navnlig for Gl. Københavns Amts Vedkommende var Hovedmassen i Hus, inden Regnperioden begyndte. — Plantesygdomme have kun været lidt fremherskende. Enkelte Steder meldes om Brand i Hveden, navnlig hvor den ikke før Udsaaingen var afsvampet; der er ogsaa forekommet Tilfælde af Stængelaaal i Havren og af Kløveraal. Larveangrebene har været ringe; Smeldelarven er optraadt i enkelte Havremarker, og fra Køgeegnen fremhæves Angreb af Jordlopper paa Kaalroer og Turnips, saaledes at de dermed besaaede Arealer maatte omsaaes.

Frederiksborg Amt: Frederiksborg Amts Landboforening udtaler, at Sæden blev saaet i Foraaret under gunstige Forhold og de fleste Steder kom godt op; den udviklede sig tilfredsstillende i den første Tid; men da Regnen lod vente noget længe paa sig, og det som oftest kun var lokale og stærkt begrænsede Byger, der faldt i den Tid, da Sæden skulde vokse, blev Juli Maaned mange Steder en Skuffelse. Noget ind i August begyndte en Regnperiode med stadige Byger, der sinkede Høsten en Del, og de, der ikke havde tilstrækkelig Taalmodighed til at vente, indtil det atter i Slutningen af August blæste op, fik Sæden bjerget i mindre god Tilstand. Endvidere bemærkes, at en tør Periode i Maj begunstigede Jordlopperens Angreb paa Kaalroer og Turnips, saa at mange Arealer maatte ompløjes og saaes om. — Hørsholm Birks økonomiske Selskab bemærker, at det meget regnfulde Vejr og den milde, fugtige Luft i længere Tid under Høsten bevirkede, at den allerstørste Del af Vaarsæden blev indhøstet i meget slet Tilstand, hvilket vil give et stort Tab, (Vaarsædafgrødernes Kvalitet er her betegnet «mdlg»). — Lignende

Udtalelser foreligger fra Skjævinge-Eggen, hvorimod det fra Fredesund-Eggen og Halsnæs Birk, ligesom fra den nordligste Del af Amtet hedder, at Høsten blev tilendebragt meget tidligt og indbjerget i god Stand.

Holbæk Amt: Holbæk Amts økonomiske Selskab udtaler, at Vejrforholdene i Forsommeren vare noget ugunstige, idet der indtraf et Par temmelig lange regnløse Perioder, hvorunder særlig den tidlige saae Vaarsæd led. Ved Høstens Begyndelse indtraf desuden ustandigt Vejr, som holdt sig Høsten ud (i Jyderup gav af 51 Dage fra 21. Juli til 10. September de 30 Dage en Nedbør af i alt 133 mm). Høstarbejdet blev som Følge heraf i høj Grad besværligt og langvarigt, hvortil kom, at det varme og tildels stille Vejr bevirkede, at Sæden spirede i Hobene. Af Plantesygdomme omtales Kornets Blomsterfluelarve paa Hveden; dog bemærkes det, at hvor Hveden var rettidig saaet, voldte Angrebene ikke synderlig Skade. Ligeledes omtales, at Kaalroer og Turnips flere Steder blev omsaaede paa Grund af Angreb af Jordlopper; Kaalroerne led tilmed af Angreb af Bladlus. — Holbæk Amts Landboforening mener ikke, at det ugunstige Høstvejr har forringet Høstudbyttet i større Omfang. — Samsø Landboforening udtaler, at saavel Korn som Grønafgroederne har holdt sig udmærket og givet stort Udbytte, af udmærket Kvalitet. Derimod har Kartofflerne været syge, ligesom Kaalroer og Turnips har været angrebne af Kaalorme og Bladdug. — Om Høstudbyttet udtaler en af Amtets store Avlsbrugere, at Kornavlens som Helhed maa betegnes som en lille Middelhøst, hvorimod Høavlen, særlig paa kolde Jorder, var betydelig over Middelhøst. «Det siges nok, at selv om der er lidt til Fyld, saa er Toppen des bedre; men at Toppen er god paa hvert Straa, hjælper ikke, naar der er for faa Straa. Avlen er og bliver lille, og det vil knibe mange Steder med at holde den sædvanlige Besætning».

Sorø Amt: Sorø Amts landøkonomiske Selskab udtaler, at en tør og varm Periode midt i Juni bevirkede, at Høhøsten ikke blev stor, og at Sæden blev kort i Straaet, men den gik ikke i Leje, hvilket lettede Høstningen betydeligt. Halmudbyttet blev kun godt halvt saa stort som i Fjor. Det stadig regnfulde og varme Vejr i August har forringet Kvaliteten noget, særlig for Vaarsædens Vedkommende. Sædens Kvalitet maa dog kaldes god med Undtagelse af noget sent høstet Vaarsæd. Sommergræsningen har, navnlig med Henblik paa Eftersommeren, været meget god. Plantesygdomme har ikke været iagttagne i større Omfang. — Sorøegnens Landboforening fremhæver det tidlige og gode Foraar, der foranledigede, at Sæden

blev saaet noget tidligere, end Tilfældet har været i de senere Aar; men ved Høsten viste det sig, at paa de Egne, hvor Regnen ikke faldt før end efter Midten af Juni, fyldte den Sæd stærkest, der var saaet senere. Høsten blev jo paabegyndt i Slutningen af Juli, men blev paa Grund af det regnfulde Vejr i mange Egne først afsluttet langt ind i September. — Ringstedegnens Landboforening udtaler, at Kvalitetsforringelsen ved den langvarige Høst nærmest ramte de store Avlsbrug. Med Hensyn til Græsningen bemærkes, at den egentlige Sommergræsning var under Middél, medens den senere Eftergræsning var meget rigelig.

Præste Amt: Høstudbyttet har for Vintersædens Vedkommende været over Middelhøst af Kærneudbytte, men Halmudbyttet har formentlig været noget ringere end sædvanligt. Naar Udbyttet af Vaarsæden kun i ringe Grad ligger over Middelhøst, skyldes dette formentlig i Hovedsagen, at der under Indhøstningen indtraf en langvarig Regnperiode, som navnlig for de store Gaarde bevirkede, at Høsten trak længe ud, og at særlig Havren led Skade. Rodfrugterne har gennemgaaende givet et baade i Mængde og Godhed tilfredsstillende Udbytte. Dette gælder ogsaa Sommergræsningen. Paa sine Steder klages der over, at Høets Kvalitet tog Skade paa Grund af regnfuldt Vejr i Slutningen af Høhøsten. — Plantesygdomme har kun været omtalt i faa Tilfælde, og har ikke været af større Omfang. — Af de enkelte Indberetninger fremhæves, at naar Rugen paa sine Steder kun har givet et ringe Halmudbytte, skyldes dette den sene Saaning, som den milde Vinter ikke helt bødede paa. Vaarsæden trykkedes stærkt af Tørken i Juni. — Paa de mindre Gaarde tilendbragtes Høsten saa betids, at Kærnen maa kaldes udmærket god. — Fra flere Sider er der klaget over, at Kaalroer og Turnips straks efter Spiringen led en Del af Angreb af Jordlopper.

Bornholms Amt: Samtlige Beretninger lyde paa, at Kornafgrøden 1910 lovede et særdeles rigt Udbytte forinden Høsten. Vintersæden var næsten overalt indbjerget eller sat i Stak til Aftærskning før Regnperioden i August—September. Derimod gik det uheldige Høstvejr stærkt ud over Vaarsæden, særlig dens Kvalitet, men ogsaa Udbyttet blev meget forringet ved Spild af Kærne paa Marken som Følge af den idelige Omsætning af Hobene. Endvidere tog det sammenbjergede og staksatte Korn megen Skade ved at blive gennemløbet af Regnen; det spirede og tog Varme, saa at meget blev ødelagt. Høhøsten var rigelig og blev godt indbjerget; ligeledes tegner Udbyttet af Rodfrugterne særdeles godt. — I de enkelte Beretninger fremhæves bl. a. den ualmindelig store Nedbør, idet den

angives til 91 mm i August Maanedes sidste Halvdel og 116 mm i første Halvdel af September, altsaa over 200 mm i dette Tidsrum. Af Plantesygdomme fremhæver Børnholms landøkonomiske Forening særlig Brand paa Hveden og Kartoffelskimmel.

Maribo Amt: For Amtet som Helhed maa Aarets Kærneudbytte anses for at ligge over et Middelaars, hvorimod Sædafgrødernes Straaudbytte var ret ringe; Rodfrugterne har overalt givet et særdeles godt Udbytte, og dette gælder ikke mindst Sukkerroerne. — Gunstige Vejrforhold i Foraaret og Forsommeren i Forbindelse med tidlig Saaning har betinget god Kærneudvikling, og de gunstige Bjergningsforhold i hvert Fald for Salgssædens Vedkommende har givet en god og tør Handelsvare. I Modsætning til i Fjor, hvor navnlig Hvedemarkerne var stærkt hærgede af Larver og Plantesygdomme, har dette Aars Hvedemarker været fri for Hjemsegelser af den Art, hvilket i fremtrædende Grad har bidraget til Aarets store Udbytte af god og veludviklet Kærne. Heller ikke er der Anledning til at fremhæve ondartede Angreb paa de øvrige Afgrøder. — En anden Indberetning lyder paa, at Høsten i sin Helhed har været særdeles god, og særlig fortræffeligt er Udbyttet af Rodfrugter. Derimod er Halmudbyttet kun ringe, kun godt halvt saa stort som i Fjor og ca. $\frac{2}{3}$ af et normalt Aars. Høsten faldt ualmindelig tidlig, ca. 1. August, og endtes ca. 25. August. Det ustadige Vejr i Høstens sidste Tid bevirkede, at Hvedens Kvalitetsvægt blev ringere end ventet: det først indbjergede vejede 134 Pd. holl., men Gennemsnitsvægten blev kun 130 Pd. Paa Grund af den ringe Halmmængde var Sæden overordentlig let at behandle. — Endvidere bemærkes fra anden Side, at Udbyttet i Læsantal nok var ca. $\frac{1}{5}$ mindre end sædvanlig, men hvert Læs gav ca. $\frac{1}{3}$ mere Kærne. Det urolige Vejr mod Høstens Slutning har dog sine Steder voldet en Del Skade.

Svendborg Amt: Høsten i Svendborg Amt maa formentlig for alle Kornsorterne betegnes som en god Middelhest. Den tørre Forsommer bevirkede, at Vaarkornet ikke helt kom til at svare til Forventningerne, og den Regnperiode, der indtraf i de første 14 Dage af September, skadede navnlig Havrehøsten og for en Del større Gaardes Vedkommende tillige Rughøsten. Det usædvanlig gunstige Efteraarsvejr har bevirket, at Roehøsten bliver over Middelhest trods Forsommerens Tørke. Karaktergivningen for de enkelte Indberetninger varierer meget betydeligt for Kornafgrøderne og særlig for det kvantitative Udbytte; for Vintersæden og Havren variere Betegnelserne saaledes fra «ug» til «tg»; for Byg endog fra «ug» til «mdlg»; derimod ere Betegnelserne for Rodfrugterne og navnlig Græsafgrøderne

mere ensartede. — En større Avlsbruger bemærker med Hensyn til Mængdeudbyttet af Sædarterne, at Grunden til at Kornet fyldte saa lidt, maa søges i den sparsomme Regn i Forsommeren. Nedbøren kom dog rettidigt for Skridningen, saa at Kærneudbyttet sikkert vil svare til et Middelaar. Hvor Høsten har været tidlig afsluttet, eller hvor man har givet sig Tid til at faa Sæden godt tør i Hus, vil man ogsaa nok faa en god Kvalitetsvægt. Sommergræsningen og Rodfrugterne overstiger langt et normalt Udbytte; begge holdt sig godt i den tørre Sommerperiode, saa at de kunde drage fuldt Udbytte af den senere rigelige Regn. — Fra anden Side udtales, at Mængdeudbyttet er mindre tilfredsstillende paa Grund af den tørre Forsommer. Regnen kom her otte Dage for sent; Halmudbyttet er derfor for lille og kun $\frac{2}{3}$ til $\frac{3}{5}$ saa stort som i Fjor.

Odense Amt: Aarets Høstudbytte ligger som Helhed og for alle Afgroeder undtagen Bælgæd og Boghvede over Middelhøst, hvad Kærnsens Mængdeudbytte angaar, og Kvaliteten ligger for alle Afgroeder over og tildels ikke lidt over Middelhøst. — Om Vejrforholdenes Indflydelse paa Afgroederne udtales, at den betydelige Fugtighed i Efteraaret 1909 i Forbindelse med den sene Høst bevirkede, at Efteraarsbehandlingen af Jorden blev mangelfuldt udført, hvilket i Forbindelse med Vinterens store Nedbør medførte, at Vaarsæden ofte blev lagt i ubekvem Jord. — Om Vækstbetingelserne anføres fra anden Side, at den varme og tørre Forsommer bevirkede, at Udbyttet af Kornsorterne blev noget ringere end ventet, og dette gælder særlig den tidligt saaede Vaarsæd. I samme Forbindelse betones, at det navnlig var paa de lette Jorder, at Udbyttet forringedes. — Om Indhøstningsforholdene berettes fra flere Sider, at de har været i høj Grad vekslende. Medens saaledes den tidlige Rughøst gik let fra Haanden og gav en fortrinlig Handelsvare, blev den senere Høst meget besværlig paa Grund af det regnfulde Vejr i August og Begyndelsen af September; den udestaaende Rug blev tildels ødelagt, og den Sæd, der indbjergedes i denne Tid, kom meget fugtig i Hus; Kærnen var ofte spiret og egner sig kun til Kreaturfoder. Efter Ophøret af den nævnte Regnperiode blev Vejret imidlertid atter stadigt og tørt, saa at de Landmænd, der havde vist Taalmodighed, nu kunde faa den udestaaende Vinter- og Vaarsæd let og godt i Hus. — I mange Landbrug, navnlig de mindre, var Høsten tidligt tilendebragt, saaledes nævnes fra flere Sider, at Høsten varede fra ca. 4. August til ca. 25. August. Fra nogle Sider klages der over, at Kærnen sad meget løs i Aksene, saa at der dryssede meget af under Mejningen, selv om Kornet blev høstet, før det var fuldmodent;

ved Høstning med «Selvbindere» var Tabet dog mindre. Plantesygdomme har ikke været fremtrædende, ej heller Larveangreb, hvorimod Angreb af Jordlopper paa Kaalroer og Turnips flere Steder har forringet Udbyttet af disse Afgroeder.

Vejle Amt: Kornhøstens Gennemsnitsudbytte er Middelhøst eller noget derover i Kvantitet og ikke saa lidt derover, hvad Kvaliteten angaar; men iøvrigt er Bedømmelsen i de enkelte Beretninger ret uensartet. Fra flere Sider fremhæves det, at Vaarsædens mindre gode Udbytte skyldes en altfor tidlig Saaning; Vaarkornet kom tyndt op og havde svært ved at modstaa den tørre Periode i Juni, men under de efterfølgende gunstige Vejrforhold med skiftende Regn og Varme var Væksten ypperlig; Kvantiteten blev ret god og Kvaliteten meget god. — Fra anden Side bemærkes, at de nævnte Vækstforhold bevirkede, at Afgroeden blev tvemoden. — Regnperioden under Høsten gjorde en Del Skade, særlig var Udlægshavren besværlig at bjerge, idet Kløveren mange Steder var for frodigt udviklet. Høsten blev dog afsluttet 8. til 10. September, men en Del var spiret paa Marken. — Af Plantesygdomme er der fra saa godt som alle Sider klaget over Kaalbroksvampen, der i betydelig Grad har skadet Udbyttet.

Aarhus Amt: Medens det kvantitative Udbytte af Vintersæden gennemsnitlig er over Middelhøst, er Udbyttet af Vaarsæden ikke over det sædvanlige; derimod er Kvaliteten for alle Kornafgroeder en Del over det normale. Udbyttet af Rodfrugter har i begge Henseender været over Middelhøst. Imidlertid har Udbyttet været meget forskelligt, dels paa Grund af Amtets uensartede Jordbundsforhold, dels af andre Aarsager. Saaledes er der fra flere Sider udtalt med Hensyn til Vintersæden, at Udbyttet blev under Middelhøst, fordi den blev for sent saadet, men det bemærkes samtidig, at hvor Saaningen var udført rettidig, blev Udbyttet meget stort. Om Vejrforholdene for Foraarsafgroederne udtales, at med Undtagelse af en længere Tørkeperiode i Forsommeren, hvor det kneb paa de mindre gode og mindre gødningskræftige Jorder, har Forholdene været næsten ideelle, særlig for Rodfrugter og Græsmarker. Selve Kornhøsten er gaaet meget hurtigt og let fra Haanden, idet der fra mange Sider udtales, at den var afsluttet ca. 24. August. Om Høsten af Agerhø bemærkes derimod, at den var besværlig, og at Kvaliteten led betydeligt, hvorimod Enghøet blev godt bjerget. — Medens enkelte Beretninger lyde paa, at Kornhøsten fylder lige saa godt som i 1909, og at Kvaliteten er endnu bedre, forlyder det fra flere, at Kornet fylder forholdsvis lidt. — Af Plantesygdomme fremhæves enkeltvis Smeldelarver, særlig paa

6rd. Byg; endvidere har Kaalbroksvampen hjem søgt en Del Roemarker, men dog ikke i større Omfang.

Randers Amt: Aarets Høst af Vintersæd ligger noget over Middelhøst, medens Udbyttet af Vaarsæd er noget derunder; Kornafgrødernes Kvalitet har derimod for dem alle været Middelhøst eller derover. Samtlige Afgrøder af Rodfrugter, ligesom Høavlén og Græsningen, hæver sig alle undtagen Enghøet ret betydeligt over Middelhøst. Om Vækstforholdene bemærkes, at Vaarsæden i Begyndelsen tegnede godt, men under den lange Tørkeperiode i Juni blev Udsigten til et stort Mængdeudbytte forringet betydeligt. Endvidere forringedes en stor Del af Vaarsæden ved den vanskelige Indhøstning, særlig paa større Gaarde; paa almindelige Bøndergaarde tog Sæden derimod ingen nævneværdig Skade, da Indhøstningen her som Regel var afsluttet inden Regnperioden. — Det fremhæves, at Halmudbyttet er meget lille, saa at Aaret 1910 maaske er det halmfattigste i lange Tider; dette gælder især de lettere Jorder. Kærnsens Kvalitet er derimod særlig god. — Om Græsningsforholdene udtales, at Forsommeren gav en frodig Græsvækst, men under den lange Tørke var Græsset knapt, hvorimod det i Eftersommeren har været saa rigeligt som næsten aldrig før. — Om Plantesygdomme bemærkes, at de som Helhed kun har været lidt fremtrædende, selv om Fritfluen o. a. har optraadt enkelte Steder, ligesom det ogsaa bemærkes, at Kaalbroksvampen har forvoldt nogen Skade.

Aalborg Amt: Af de Kornafgrøder, der dyrkes i større Udstrækning i Aalborg Amt, er det kun Rugen, der naaar over Middelhøst saavel i Mængde som i Kvalitet; Bygget har givet Middelhøst og Kvaliteten er noget derover, hvorimod baade Havre og Blandsæd har givet under Middelhøst i Mængdeudbytte, medens Kvaliteten er normal. Særlig for Rugens Vedkommende er Bedømmelsen meget forskellig, idet den er karakteriseret fra «ug» til «tg». — Om Kornets Vækstbetingelser udtaler alle Indberetninger, at det er Forsommerens tørre Periode, der har forringet Udbyttet af Vaarsæden, særlig paa de høje og lette Jorder. — Om det vanskelige Høstvejr hedder det, at man ikke kunde benytte Selvbindere, fordi Kornet ikke blev tørt nok til at høstes paa denne Maade. Om den Skade, der foraarsagedes ved den vanskelige Høst, er Meningerne delte; medens de fleste Beretninger anslaaer Tabet til at være betydeligt, er der andre, navnlig i Amtets vestlige Egne, der ikke anse den forvoldte Skade for noget væsentligt, og her blev Høsten ogsaa hurtigt afsluttet. — Udbyttet af Roearalerne har overalt været særdeles godt, ligeledes var Høudbyttet af Ager og Eng ogsaa over det almindelige, og Græsningen

var særdeles god. — Plantesygdomme menes ikke at have været synderlig fremtrædende.

Hjørring Amt: Som det ses af Beretningen, har Udbyttet af Høsten været over Middel for de fleste Kornsorters Vedkommende. Grunden hertil har været den fortrinlige Sommer, der ogsaa var Landbruget gunstig. Arbejdet med Saaning af Vaarsæden paabegyndtes i nogenlunde god Tid, og skønt Arbejdet blev forsinket paa Grund af Regn, blev man dog færdig saa tidligt, at Spiringen kunde nyde godt af de varme og solrige Dage, der indtraf fra Midten af Maj Maaned. Midt i Juni Maaned kom der de fleste Steder rigelig Regn, og gennem Juli var det vedvarende gunstige Forhold, hvorunder Kornet kunde vokse og blomstre, idet man havde tilstrækkelig Væde og rigelig Varme. Naar Høstudbyttet dog ikke blev saa stort som ventet, skyldes det de mindre gunstige Forhold, hvorunder Indhøstningen fandt Sted. Høsten begyndte tidligt, for Rugens Vedkommende i Slutningen af Juli, og en Uge ind i August var Vaarkornet tjenligt. Rughøsten forløb nogenlunde godt; der var ganske vist nogle Dages Regnvejr midt i denne Del af Høsten, men Rugen kom dog gennemgaaende i Hus i udmærket Tilstand, hvorfor Udbyttet ogsaa har vist sig meget godt saavel i kvantitativ som kvalitativ Henseende. Udbyttet af Hveden, der iøvrigt kun dyrkes i ringe Omfang, har været noget mindre. Indhøstningen af Vaarsæden fandt derimod Sted under meget vanskelige Vejrforhold. Fra Midten af August indtil 7—8 Dage ind i September regnede det næsten daglig. Man fik ganske vist Lejlighed til at meje en Del Korn, men det kunde ikke faa Tid til at blive tørt, hvorfor det stod paa Marken udsat for at tabe betydeligt, især i Henseende til Kærneudbyttet. Endda var Skaden ikke saa stor som formodet, thi nogle Dages godt Vejr i September fik Landmændene til at sætte stærkt Pres paa Arbejdet. Høsten sluttede derfor for største Delen af Amtets Vedkommende omkring 20. September, og Udbyttet viser sig at være over Middelhøst for Byg og Blandsæd, medens Havren lige giver Middelhøst. At Udbyttet af Havren ikke blev bedre, skyldes formentlig Angreb af Fritfluellarven, der i Aar særlig har gjort Skade paa denne Kornsort. — Rodfrugterne har ligeledes givet over Middelhøst; men her er Kaalbroksvampen atter i Aar optraadt ret ondartet paa Kaalroer og Turnips. Af Turnips har Svampen paa sine Steder ødelagt hele Afgrøden. — Agerhøet gav et fortrinligt Udbytte baade i Fyld og Godhed, og store Arealer kunde tages til Slet. Enghøet gav derimod forbavsende lidt; Aarsagen hertil menes at være vedvarende Nattefrost i det tidlige Foraar. Sommergræsningen har i Aar

været usædvanlig god, ligesom Eftergræsningen har været meget rigelig.

Thisted Amt: Høstens kvantitative Udbytte har i Gennemsnit været Middelhøst for Vintersæd og Havre og noget derover for Byg og Blandsæd; Rodfrugter og Høafgrøder have alle givet over Middelhøst, og tildels meget derover, ligesom Græsningen har været særdeles rigelig. — Angaaende Vejrforholdene berettes fra Morsø Landboforening, at Foraaret kom usædvanlig tidligt, saa at Jorden allerede kunde behandles sidst i Marts. Forsommeren var nærmest varm og tør; Kreaturerne kom tidligt paa Græs, og al Vegetation var 2 til 3 Uger fremmeligere end almindeligt. Det varme og tørre Vejr, som delvis vedblev i Juni—Juli, bevirkede, at Rugen blev høstet i Slutningen af Juli; men en Del af den maatte staa ret længe ude paa Grund af regnfuldt Vejr. Det samme gælder Vaarsæden, der høstedes i August, men her var Regnperioden mere langvarig og mere ondartet. September gav derimod fortrinligt Vejr, saa at alt blev bjerget — som det forlyder fra de fleste Steder uden større Skade. Den megen Regn i August var særdeles heldig for Rodfrugterne og bevirkede tillige en frodig Græsning. — Om Sædens Førstebetingelser udtales fra flere Sider, at Vintersædens Udsæd i Efteraaret 1909 var vanskelig, og at Jordarbejderne blev for sent udførte. Og om Forarskornets Udsæd siges der, at trods det tidlige Foraar og den tørre og varme Sommer blev det Korn, der var saaet efter 20. April, meget godt, hvorimod den ikke ringe Del, der blev saaet tidligere, blev kort i Straaet og folder for lidt. — Medens der som Helhed ikke i Beretningerne for Thisted Amt er lagt nogen større Vægt paa det regnfulde Vejrs skadelige Virkning, fremhæves det ikke ringe Tab ved, at der faldt megen Kærne af under Høstningen og Hjemkørselen.

Viborg Amt: Udbyttet af Hvede, der kun dyrkes i Amtets sydøstlige Del, var meget godt. For Rugen, der som Helhed gav Middelhøst, anføres fra forskellige Egne i Amtet, at Sædekornet fra 1909 antages at have været mindre godt; Resultatet blev, at Rugen ikke udviklede sig saa godt, som man havde ventet. Vaarsæden gav under Middelhøst for alle de betydende Arter, og dette skyldes det vedholdende tørre Vejr i Maj og Juni, der bevirkede, at disse Kornsorter langt fra naaede den Udvikling baade med Hensyn til Fyld og Kærnesætning, som man tidligt i Foraaret havde gjort sig Haab om. De meget vanskelige Vejrforhold i Høsttiden forringede tilmed i nogen Grad Kvaliteten; dette sidste gælder særlig Havren. Den foran omtalte Tørke i Forsommeren har ligeledes overalt indvirket

paa Høafgrøderne af Ager og Eng; navnlig er Mængdeudbyttet ikke lidt ringere end ventet, naar Hensyn tages til den rige Udvikling, Afgøderne havde i Foraaret. Af Plantesygdomme og Larveangreb omtales Fritfluens Angreb paa Havren, der paa enkelte Steder har været noget ondartet. Angreb af Kaalbrokxvampen forekom overalt i Amtet, særlig ondartet i Lysgaard Herred. Endelig omtales Tabene ved Spild af Kærne paa Marken og i det hele taget ved den vanskelige Indhøstning.

Ringkøbing Amt: Aarets Høstudbytte har for Rug, Byg og Havre været under Middelhøst, hvad Mængdeudbyttet af Kærne angaar, ligesom Halmen ogsaa gav lidt til Fyld. Blandsæd og Bælgfrugt gav Middelhøst, medens Boghveden gav derover. I Kvalitet derimod ligger Høsten over det normale. Ogsaa Udbyttet af Agerhø ligger gennemsnitlig under et Middelaars, medens Udbyttet af Enghø var normalt. Rodfrugterne og særlig Græsningen har gennemgaaende givet et stort Udbytte. — Hvad Kornafgrøderne angaar bemærkes, at Karaktergivningen for de enkelte Egne i Amtet har været særdeles forskellig, vekslende fra «ug» til «mdlg». Dette skyldes i alt væsentligt det forskellige Tidspunkt for Saaningen. Den tidligt og rettidigt saaede Rug har givet et meget godt Udbytte; men for Vaarsædens Vedkommende angives delvis det modsatte at være Tilfældet, idet det fra flere Sider betones, at den Vaarsæd, der blev sidst saet, ubetinget gav det bedste Udbytte. — Med Hensyn til Engene, der i Ringkøbing Amt spiller en stor Rolle, lyder nogle Beretninger paa, at Udbyttet kun har været $\frac{2}{3}$ af det almindelige; som Aarsag hertil angives Nattefrost i Foraaret. — Om Vejrforholdene under Høsten bemærkes nok, at Rugen tog en Del Skade, men iøvrigt lyde Beretningerne ret gennemgaaende paa, at Sæden blev bjerget i god Stand paa Grund af, at Høsten som Helhed faldt tidligt, og i ikke faa Beretninger er Høstvejret endog betegnet som «fortrinligt». — Plantesygdomme har ikke forvoldt store Ødelæggelser, naar undtages Kaalbrokxvampen, hvorefter det i en Beretning hedder, at den sine Steder ganske har ødelagt de angrebne Afgøder.

Ribe Amt: Kornafgrøderne har med Undtagelse af Bælgfrugt givet Middelhøst eller noget derover; Udbyttet af Høafgrøderne har været noget over Middelhøst, og samtlige Rodfrugter har givet meget over det almindelige. — Om Rugen bemærkes, at der i Efteraaret 1909 ikke blev besaaet saa store Arealer dermed som sædvanligt, fordi Saaningen maatte foregaa sent og under ugunstige Forhold; det blev kun de højere liggende Jorder, der blev besaaede. I Forbindelse hermed omtales, at Efteraarets Vejrforhold ogsaa vare ugunstige

Amtene	Hvede			Rug			Byg			Havre		
	Kvantitet	Kvalitet	Holl. Vægt	Kvantitet	Kvalitet	Holl. Vægt	Kvantitet	Kvalitet	Holl. Vægt	Kvantitet	Kvalitet	Holl. Vægt
København	mg ÷	mg	131	mg ÷	mg +	124	g ÷	mg ÷	114	g ÷	g +	89
Frederiksborg	g +	g +	130	g	mg	124	g	g	114	g ÷	g +	88
Holbæk	mg	mg	130	mg ÷	mg	124	g	g +	113	g ÷	g	89
Sorø	mg	mg +	131	mg	mg +	124	g	g +	113	g ÷	g	89
Præstø	mg	mg	130	mg ÷	mg	123	g +	mg	114	g	g +	88
Bornholms	mg ÷	g	128	mg ÷	g	120	mg	tg +	112	g +	tg	82
Maribo	mg ÷	mg	131	mg	mg	124	mg	mg	115	mg +	mg ÷	87
Svendborg	g +	mg +	131	g +	mg ÷	122	g +	mg ÷	114	g +	g +	87
Odense	g +	mg	130	mg ÷	mg ÷	122	g +	mg ÷	115	g +	g +	86
Vejle	g +	mg	129	g	mg ÷	121	g	mg ÷	111	g	mg ÷	85
Aarhus	mg +	mg +	130	g +	mg	123	g	mg ÷	113	g	mg ÷	85
Randers	g +	g +	130	mg +	mg	124	g ÷	g +	112	g ÷	g	84
Aalborg	—	—	—	mg ÷	mg	123	g	g +	112	g ÷	g	83
Hjørring	g +	g +	126	mg ÷	mg ÷	124	mg ÷	g +	109	g	g	81
Thisted	g	mg ÷	127	g	mg ÷	122	g +	mg ÷	111	g	mg ÷	85
Viborg	mg ÷	mg ÷	130	g	mg ÷	123	g ÷	g +	112	g	g +	83
Ringkøbing	—	—	—	g ÷	mg ÷	123	g ÷	mg ÷	110	g ÷	mg ÷	—
Ribe	mg ÷	mg	131	g	mg ÷	121	g	g +	106	g	g +	83
Gennemsnit for hele Landet	mg ÷	mg	—	g +	mg ÷	—	g	mg ÷	—	g	g +	—

Amtene	Kartoffer		Gulerødder		Runkelroer		Kaalroer		Turneps		Sukkerroer	
	Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet
København	mg ÷	g +	g +	g +	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	g	—	—
Frederiksborg	mg	mg	g	g +	g +	mg ÷	g	g +	g	g +	—	—
Holbæk	mg ÷	g +	g +	mg ÷	mg ÷	mg	mg ÷	mg ÷	g +	g	—	—
Sorø	mg ÷	mg ÷	g +	g +	mg ÷	mg ÷	g +	mg ÷	g +	g	—	—
Præstø	g +	g +	g	g	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	mg ÷	mg	mg ÷
Bornholms	tg	tg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	—	—
Maribo	mg ÷	g +	mg	mg	mg	mg	mg	mg ÷	mg ÷	g +	mg +	mg ÷
Svendborg	g +	g	mg ÷	mg ÷	mg	mg	mg ÷	g +	mg ÷	g +	mg	mg
Odense	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	mg	mg	g +	g +	mg ÷	g +	mg	mg
Vejle	mg	mg ÷	g +	g +	mg ÷	mg	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	mg ÷	g +
Aarhus	mg	mg ÷	g +	g +	mg	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	g +	—	—
Randers	mg ÷	g +	mg ÷	mg ÷	mg +	mg	mg	mg	mg ÷	g +	—	—
Aalborg	mg ÷	g +	mg	mg	mg	mg ÷	mg	mg	mg ÷	mg ÷	—	—
Hjørring	mg ÷	g +	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g ÷	—	—
Thisted	mg	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	g +	—	—
Viborg	mg	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg	mg ÷	mg ÷	g +	—	—
Ringkøbing	mg	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg	mg	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	—	—
Ribe	mg +	mg	mg	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	g +	g +	—	—
Gennemsnit for hele Landet	mg	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	mg +	mg ÷

Anm. Ved Kornsorterne er det Kærneudbyttet, hvis Karakter er angivet.

Blandsæd		Bølgæsæd		Boghvede	
Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet
g	g	g	g	—	—
g	g	g	g	—	—
g	g+	g	g	—	—
g	g+	g	g	—	—
mg÷	g+	g	g	—	—
g	g	g	g	—	—
mg÷	mg÷	g+	mg÷	—	—
g+	mg÷	g	g	—	—
mg÷	mg÷	g	g+	g	g+
g+	mg÷	g+	g	g	g+
g	mg÷	g	g+	g+	g÷
g÷	g	g÷	g+	g+	g+
g÷	g	g+	g÷	mg	g
mg÷	g+	g+	g÷	g	g
g+	g+	g÷	g÷	—	—
g÷	g+	g÷	g+	g+	g
g	mg÷	g	g+	g+	g+
g+	g+	g÷	g+	mg÷	mg÷
g+	g+	g	g	g+	g+

for Foraarssæden, idet Jorden var ubekvem at behandle. Kornet kom derfor op stærkt iblandet med Ukrudt. — Om Forsommerens tørre Periode hedder det fra flere Sider, at Jorden ikke kunde taale den meget stærke Sol. Vaarkornet blev helt standset i Væksten; efter Regnen skød nok friske Skud frem, men dette gav tvemoden Sæd; dette gælder dog særlig den tidlig saaede Vaarsæd; den senere Udsæd gav langt bedre Afgrøder. — Selve Indhøstningen var nok noget besværlig, men hvor man gav sin Tid dertil, blev alt indbjerget i god Stand. — Af Plantesygdomme nævnes i alt væsentligt kun Kaalbroksvampen; den synes dog ikke at være optraadt i særlig stort Omfang. —

Agerhø		Enghø		Sommergræsning
Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet	
g	mg÷	g	g+	mg
g÷	mg	g÷	g+	mg÷
g+	mg	g+	mg÷	mg
g÷	g+	g	g+	mg+
g	g+	g+	mg÷	mg+
mg+	mg÷	mg÷	g+	ug÷
g+	mg÷	g+	g+	mg+
g	g+	g+	g+	mg+
mg÷	g+	g+	g+	ug÷
g+	g+	g	g+	ug÷
g+	g+	g	g+	ug÷
mg÷	mg	g	g+	mg+
mg÷	mg	g+	g+	ug÷
mg+	m+	g÷	g+	ug÷
mg÷	m÷	g+	g	ug÷
g+	m÷	g	mg÷	ug÷
g÷	m÷	g	mg÷	ug÷
g+	m÷	g+	mg÷	mg+
g+	mg÷	g	g+	mg+

Hosstaaende tabellariske Oversigt viser, hvorledes Høsten er bleven bedømt for hver enkelt Afgrøde i de enkelte Amter, saavel hvad Kvantitet som hvad Kvalitet angaar. Karakteren «g» (godt) er Udtryk for Middelhøst. De for Amterne anførte Bedømmelser ere Gennemsnitsresultater af Opgivelser, der ere indhentede fra større og mindre Jordbrugere, Landboforeninger m. fl. inden for hvert Amts Omraade. De i Tabellen anførte Gennemsnitskarakterer for hele Landet ere beregnede under Hensynet til Størrelsen af det til de forskellige Afgrøder anvendte Areal, saaledes som dette er opgjort for Aaret 1907 (jfr. Statistisk Tabelværk, 5. Række, Ltr. C, Nr. 3). For Sommergræsningens Vedkommende er Hovedkarakteren dog et simpelt Gennemsnit af Amtskaraktererne.

For Landet som Helhed har alle Sædafgrøderne givet Middelhøst eller derover.

Bedst var Vintersæden, og da navnlig Hveden, som baade hvad Kærneudbyttets Størrelse, Kvalitet og Vægt angaar var særdeles tilfredsstillende og ikke lidt over Middelhøst, særlig i de Egne af Landet, hvor denne Kornsort dyrkes i større Udstrækning. Rugens Mængdeudbytte var kun i Ringkøbing Amt under Middelhøst, og Kvaliteten var over Middelhøst i alle Amter med Undtagelse af Bornholms Amt (jfr. nedenfor).

Vaarsædens Mængdeudbytte var for Landet som Helhed Middelhøst, Kvaliteten noget derover. Dette sidste gælder navnlig Bygget, medens Havren var den af de fire Hovedkornsorter, der stod lavest. Blandsæden var, baade hvad Mængdeudbytte og Godhed angaar, lidt over Middelhøst.

Bælgsædens Udbytte har som Helhed været Middelhøst, Boghvedens lidt derover.

En Særstilling med Hensyn til Sædhøsten indtager Bornholm, idet alle Afgrødernes Kvalitet var ringere i denne Landsdel end i de øvrige Amter. Dette gælder særlig Vaarsæd og Bælgsæd, hvis Kvalitetsbetegnelser for Bornholm bevæge sig fra «tg+» til «tg÷». Af de øvrige Amter stod Maribo Amt højest, Viborg og Ringkøbing Amter lavest; i det sidstnævnte Amt gav Hovedkornsorterne alle under Middelhøst i Mængdeudbytte, medens Kvaliteten var over Middel.

Rodfrugthøsten var i mere udpræget Grad end Sædhøsten over Middelhøst. Baade Kartoffler, Foderroer og Sukkerroer gav som Helhed et stort Udbytte af gennemgaaende god Kvalitet. Den eneste Undtagelse dannes her af Bornholm, hvor Kartoffelhøsten slog fejl, medens Foderroerne ogsaa her vare tilfredsstillende. Bedømmelsen af Rodfrugthøstens Udbytte er, navnlig for Runkelroer og Kaalroer, i ualmindelig Grad ensartet Landet over.

Det samme kan ikke siges om Høhøsten. Saaledes varierer Dommen over Agerhøets Mængdeudbytte mellem «g÷» (i Frederiksborg, Sorø og Ringkøbing Amter) og «mg+» (i Bornholms og

Hjørring Amter). For Landet som Helhed anslaaes Enghøet til at have givet Middeludbytte, og Agerhøet lidt derover, medens Kvaliteten baade for Agerhø og Enghø var over Middelhøst.

Høstaarets Glanspunkt synes Sommergræsningen at have været. I Halvdelen af Landets Amter er Græsningen karakteriseret «ug÷» og kun i eet Amt (Frederiksborg) er Bedømmelsen saa lav som «mg÷».

Der er en Side af Høstudbyttet, som ikke finder Udtryk i foranstaaende tabellariske Oversigt, nemlig Halmens Mængde og Godhed. Dette er der saa meget mere Anledning til at fremhæve, som Halmudbyttet — hvad der fremgaar af de foranstaaende Ud-
tog af Amternes Beretninger — i Aar har været ualmindelig lille, ligesom dets Kvalitet delvis er bleven forringet under Høstens Regnperiode.

Paa Grundlag af de i det foregaaende meddelte Oplysninger kan Høsten 1910 for Landet som Helhed — bortset fra Bornholm, hvor særlig ugunstige Forhold gjorde sig gældende — karakteriseres saaledes:

Kornafgrødernes Mængdeudbytte og Kvalitet har i 1910 været omkring Middelhøst eller derover; forholdsvis mindst tilfredsstillende var Havren, medens Hveden gav baade det største Udbytte og den bedste Kvalitet. Halmudbyttet er derimod ringe og delvis af mindre god Beskaffenhed. — Rodfrugterne gav gennemgaaende et Udbytte, der baade i Mængde og Godhed skønnes at være betydeligt over det normale. — Med ret store Variationer fra Egn til Egn gav Høet for Landet som Helhed et Middeludbytte, og Kvaliteten var over Middelhøst. — Sommergræsningen var langt over det normale og for de fleste Egenes Vedkommende fortrinlig.
